

MINDEN KULLANCS VESZÉLYES?

Tavasz közeledtével az aggódo szülők egyre gyakrabban bújják az internetes oldalakat, információt gyűjtve a kullancscsípésről. A legtöbb embernek van némi ismerete arról, milyen veszélyeket rejthet magában egy kullancs csípése, azonban kevésbé ismertek a hatékony megelőzési módszerek, vagy a helyes eljárások, ha már megtörtént a baj.

Szöveg - Dr. Szalbot Orsolya csecsemő- és gyermekgyógyász / GYEREKRENDELŐ

KULLANCSCSÍPÉS ESETÉN NEM SZÜKSÉGES AZONNAL A LEGKÖZELBBI RENDELŐBE SZALADNI GYERMEKÜNKSEL, BÍZVA ABBAN, HOGY AZ ORVOS NÁLUNK GYAKORLOTTABAN ELTÁVOLÍTTA AZ ÉLŐSKÖDŐT. HELYETTE MINÉL ELŐBB A LEHETŐ LEGKÍMÉLETESEBEN, AZ ELŐBB EMLÍTETT ELJÁRÁSOKKAL, MAGUNK PRÓBÁLJUK MEGSZABADÍTANI GYERMEKÜNKET A PARAZITÁTÓL.

- Magyarországon a legtöbb kullancs április-június és szeptember hónapban fordul elő. Jellemzően a hegyiségekben, magas aljnövényzettel bíró területeken több a kullancs, mint máshol, de kedvelik a városi parkokat és otthon a kertben is jól érzik magukat. Bőrünkön könnyen megkapaszkodik, majd rajta mikroszkopikus sebet ejtve az emberi vért használja fel saját szervezete számára táplálékkul.
Ha a szabadba kíváncsunk, érdemes pár hasznos dologra odafigyelni, amivel könnyedén megelőzhető, hogy kullancsot szedjünk össze. Fontos a bozótos területek kerülése, a reggeli párás idő helyett inkább a szárazabb időszakban keljünk útra. A ruházkodás is kiemelt szerepet kap. Hosszú nadrág és felső viselése ajánlott, amely lehetőség szerint az alsóbb ruharétegek alá legyen betűrve, valamint a sapka viselése és hosszú hajú lányoknak a haj kontyba tűzése javasolt. A forgalomban lévő DEET (n,n diethyl-m-toluamide) tartalmú kullancsriasztók is hozzájárulnak a paraziták távol tartásához. Egy-két óránként alkalmazásuk megismétlendő a megfelelő hatás eléréséhez, azonban ügyelni kell arra, hogy csak a behatolási kapuként szóba jövő testrészeket lássuk el riasztóval a toxicitás elkerülése végett. Otthon, ha hazaértünk a szabadból, érdemes átvizslatni gyermekünket, különös gondot fordítva a hajlatokra, rejtett testtájakra.

Ha mégis kullancsra bukkanunk csemeténkben, ne essünk pánikba, otthon könnyűszerrel eltávolítható a parazita. Szemünk előtt kell tartani, hogy a lehető leghamarabb eltávolítsuk, a legjobb a patikában kapható acélból készült rugós kullancscsipesz használata. Az eltávolítás a lehető legkíméletesebb módon, a kullancs összenyomása nélkül történjen, mert az a kullancsot öklendezésre készíti, amely során a gyomortartalma könnyedén a sebbe jut. Ne próbálkozzunk az élőlényt semmilyen krémmel, olajjal, alkohollal kezegetni! Ha mégsem sikerülne teljes egészében kiemelni a kullancsot, ne kezdjük el minden áron kieroletetni a bent ragadt részeket, azonban bőrpír vagy hámiány esetén helyileg fertőtlenítő oldattal tisztán kell tartani a sebet (például Betadine oldattal).

MIKOR GYANAKODJUNK LYME-KÓRRÁ?

Magyarországon kb. 20 féle kullancs él, nem mindegyik terjeszt emberre is veszélyes betegséget. Hazánkban a Lyme-kór a leggyakoribb kullancs által terjesztett betegség. Magyarországon évente hozzávetőlegesen 1000 esetet regisztrálnak, 1998 óta bejelentendő betegség. A Borrelia burgdorferi baktérium a kórokozó, amely a kullancsok emésztőtraktusában él, szaporodik és a kullancs csípése által kerül az „áldozat” véráramába, majd a szervezet védekező apparátusától elrejtve végzi szövetkárosító hatását. A fertőzést kizárólag az Ixodes kullancsfajok terjesztik, tehát vér útján, egyéb úton nem vihető át másik emberre. Előfordulhat fertőzés a kullancscsípés felismerése nélkül is. Lappangási ideje 1 naptól 3 hétig tart, leggyakrabban 1 hét.

A betegség legelső tünete szinte mindig a csípés körül megjelenő, legalább 5 cm-re megnövő ovális alakú bőrpír, amely viszket, de nem fájdalmas. Megjelenhet a csípéstől távolabb is, amely többszörös lehet, a napok során növekedhet, és akár céltáblára jellemző alakot is ölthet. A térdhajlatokban, nyakon, hónaljban, kezdetben csíkszerű elváltozásokként is fellelhető. A folt a Lyme-betegség leggyakoribb tünete, mégsem jelenik meg mindig, és ha megjelenik, akkor sem figyelünk fel rá minden esetben, hiszen lehet egészen halvány is. Az észlelt elváltozások általában egy hétig, azonban néha akár egy évig is fennállhatnak. Az esetek egy részében a betegség kezelés nélkül is megszűnik, máskor azonban újabb tünetek hívhatják fel rá a figyelmet. Ilyenek a szívizomgyulladás következményeként fellépő szívritmuszavar, a fülcimpák lilászvörös fájdalommentes duzzanata, agyvelő- és agyhártyagyulladás, arcidegbénulás, valamint egyes ízületek gyulladása is előfordulhat, de tudni kell, hogy ezek jóval ritkább megjelenésűek. A betegség hullámzó lefolyást mutat, tünetmentes és panaszos időszakok váltják egymást. A klinikai tünetek változatosak, a kórkép igazolása csak speciális laboratóriumi eljárásokkal oldható meg, a hagyományos laboratóriumi vérvizsgálat nem mutatja ki a zajló fertőzést. A betegségben halálozás gyakorlatilag nem fordul elő, de a fertőzés elhúzódhat, évtizedekig eltarthat, ha nem ismerjük fel a kórképet. Kezelése orvosi javallatra, célzott antibiotikus terápiával történik. A rutinszerűen alkalmazott megelőző antibiotikus terápia nem javasolt, ennek oka, hogy a Lyme-kórra vonatkoztatva járványosnak mondható területeken élő kullancsfajok 70-80%-a nem is fertőzött a Borrelia burgdorferi baktériummal, és sok esetben csak felesleges gyógyszerzedés elé állít, vagy az éppen kialakuló tüneteket maszkírozhatja el. Fontos tény, hogy a betegség korai, akár a későbbi szakában elkezdett effektív terápia egyaránt eredményesen gyógyítja a kórképet. A sokak által ismert, szintén kullancs által terjesztett agyvelőgyulladással ellentétben a Lyme-kór megelőzésére védőoltással sajnos nincs lehetőségünk, a cikk elején említett konzervatív módszerektől várhatunk eredményt. ♦

MIKOR ÉRDEMES ORVOSHOZ FORDULNUNK? HA A KULLANCSOT 24 ÓRÁN TÚL SEM SIKERÜL ELTÁVOLÍTANI, AZ ELTÁVOLÍTÁS UTÁN A CSÍPÉS KÖRÜLI TERÜLET FÁJDALMAS ÉS A SEBBŐL GENNYES VÁLADÉK ÖRÜL, VALAMINT HA A CSÍPÉST KÖVETŐEN ÉS ANNAK TÖBBNYIRE A HELYÉN ÁLTALÁBAN EGY HÉTEN BELÜL JELENTKEZŐ OVÁLIS BŐRPÍRT ÉSZLELÜNK, AMELY A NAPOK MÚLÁSÁVAL AKÁR A 20 CENTIMÉTERT IS ELÉRHETI. RITKÁN INFLUENZASZERŰ TÜNETEK IS JELENTKEZHETNEK, EZ IS FELVETI AZ ORVOSI KONZULTÁCIÓ SZÜKSÉGESSÉGÉT.